

ROSS McMURRAY

Budoucnost golfu je na dětech

U golfových architektů to většinou bývá tak, že jejich jména nejsou tak známá jako jejich hřiště – v drtivé většině hráči jméno tvůrce ani neznají. Jistě, máme několik výjimek, kdy hřiště nesou jména slavných golfistů anebo jsou tito původně slavní hráči pod projektem alespoň podepsáni. Ross McMurray je autorem projektů mnoha světových hřišť, která byla postavena v uplynulých dvaceti letech. V době, kdy se po světě hřiště stavěla o sto šest. Mezi nimi je několik slavných evropských... To, že poskytl rozhovor ForGolfu, je pro nás samozřejmě velká čest!

Pokud bychom hodnotili úspěch a kvalitu hřiště podle klíče „čím víc se o něm hovoří, tím lepší je“, pak minimálně jedno z Rossových hřišť aspiruje na to nejlepší z Evropy, alespoň od loňského podzimu. Je totiž autorem projektu The Celtic Manor – The Twenty Ten Course, kde se odehrál poslední Ryder cup. Sečteno podtrženo, dosavadní kariéra Rosse McMurrayho je více než zajímavá a bohatá.

Jak to všechno začalo? Kdy jste se začal zajímat o golfovou architekturu a jak dlouho jako golfový architekt působíte?

Pokud vím, tak jsem chtěl být golfovým architektem odjakživa. Golf jsem začal hrát asi v deseti letech. Netrvalo dlouho a začal jsem se zajímat o to, jak jsou golfová hřiště navrhována a o strategii jednotlivých jamek. Po dokončení střední školy jsem tedy přirozeně pokračoval ve studiu krajinné architektury. Vybíral jsem si hlavně ty předměty, které mi mohly pomoci v budoucí kariéře golfového architekta. Také jsem měl velké štěstí, když jsem se v pravou chvíli, těsně po dokončení univerzity, dozvěděl o nabídce volného místa v architektonické kanceláři Cotton Pennink.

Co pro čerstvého absolventa znamená práce v kanceláři s takovým renomé?

V době, kdy jsem byl přijat, prošel Cotton Pennink větší restrukturalizací. Do vedení společnosti byl postaven mladý americký golfový architekt Jim Engh. Jim sice v té době neměl ještě tolik zkušeností, ale pro nezkušeného, začínajícího projektanta, jakým jsem v té době byl já, to byla spolupráce neobyčejně přínosná. Každý talentovaný projektant se nejdříve naučí prací na skutečném projektu. A právě tuto příležitost jsem od Jima dostával. Žádná škola vám nedá tolik zkušeností a nepřivede k pochopení toho, jak pracovat s vyrovnanou bilancí přesunu zeminy, jak má správně fungovat povrchový odtok vody atd. Jimovým skvělým tahem bylo také angažování dalšího mladého amerického golfového projektanta, Stana Ebyho. Stan byl mým kolegou více než 20 let, než na konci roku 2011 odešel do důchodu.

Které hřiště jste projektoval jako první?

Po Jimově odchodu z IMG Design jsem převzal práce na projektu s Bernhardem Langerem poblíž Stuttgartu. Projekt se jmenuje Schloss

Nippenburg. V době, kdy jsem projekt přebíral, se blížilo zahájení samotné výstavby. Jelikož ale bylo zapotřebí provést ještě několik zásadních úprav, byl to pro mě křest ohněm. Tento způsob práce mám stále velmi rád. Následovaly projekty se Sandym Lylem v Schloss Wilkendorf Golf Clubu u Berlína a s Bernhardem Langerem španělský projekt Panoramica Golf & CC.

Je mi jasné, že odpověď na následující otázku nebude jednoduchá, ale přesto: Pokud byste měl ze svých projektů vybrat ten Jeden, který by to byl?

Odpověď není až tak složitá, z mého pohledu je to jednoznačně The Twenty – Ten Course v Celtic Manor Resortu, který byl postaven za účelem hostit The Ryder cup 2010. Vybírat z ostatních

Kdo je
Ross McMurray?

Brit, golfový architekt, který svou dosavadní, asi dvacetiletou, profesionální kariéru strávil v jedné společnosti (dříve Cotton Pennink, dnes European Golf Design – viz další rámeček). Je autorem bezmála dvaceti hřišť po celé Evropě, spolupracoval i na několika světových. První hřiště realizoval v roce 1994 (Schloss Nippenburg GC ve Stuttgartu), dále se soustředil hlavně na Anglii, Wales, Skotsko, Německo, Portugalsko a Španělsko. Jeho poslední prací je projekt Ribagolfe 1 a 2 v portugalském Lisabonu. Jeho nejproslavenější hřiště je The Celtic Manor – The Twenty Ten Course, místo konání Ryder cupu 2010, rovněž spolupráce s Colinem Montgomeriem (Montgomerie Course a Rowallan Castle ve Walesu) a Bernhardem Langerem (Navarino Dunes v Řecku) jsou v jeho kariéře důležité.

Ross s Bernhardem Langerem na hřišti The Romanos v Řeckém Navarino Dunes Resort

projektů už je složitější. Nemohu posoudit, který by svým charakterem a významem převyšoval ostatní. Měl jsem velké štěstí, že jsem mohl pracovat na některých opravdu nádherných a výjimečných projektech. Každý byl pro mě uspokojivý z rozdílného důvodu. Někdy proto, že mám pocit, že se mi podařilo dosáhnout očekávaného, jindy proto, že se podařilo vyřešit technický problém, anebo jednoduše proto, že lidé, kteří na projektu spolupracují, vytvořili skvělou, přátelskou a velmi tvůrčí atmosféru, ve které se prostě dobře pracovalo.

Celtic Manor je velmi výjimečný projekt v evropském měřítku. Nejen pro European Golf Design. Použil jste v případě projektování tohoto hřiště nějaké jiné postupy, jinou strategii pro hráče?

Musím to vzít trochu zeširoka. Poprvé jsem navštívil Celtic Manor Resort v roce 1999. Cílem návštěvy bylo rozhodnout, jestli by se dalo v místě postavit nové golfové hřiště speciálně pro Ryder cup. Jeremy Slessor, ředitel EGD, měl v Celtiku Manor nějaké osobní kontakty z období, kdy se podílel na stavbě golfového hřiště The Roman Road Course. Prošli jsme tehdy velké území, mnoho parcel a připravili mnoho routing variant. Nakonec se mi zdálo nejlepším řešením postavit nových devět jamek, které by logicky navázaly na původní osmnáctku Roberta Trenta Jonese II. – Wentwood Hills Course.

Jaké jsou rozdíly mezi projektováním golfového hřiště pro Ryder cup a řekněme pro běžný PGA turnaj?

Navrhoval jsem v průběhu své kariéry několik hřišť, která hostila turnaje PGA, Twenty Ten Course bylo ale přece jen s ohledem na podmínky Ryder cupu rozdílné. Museli jsme zohlednit mnoho a mnoho různých faktorů, které se na turnajích PGA neobjevují. S průběhem Ryder cupu je spojena celá řada doprovodných akcí, které jsou náročné na umístění, dále například prostor na stanové městečko, media centre a především prostory pro diváky, kteří v případě Ryder cupu hrají mnohem důležitější roli pro samotný vývoj soutěže než při turnaji PGA. První dva dny se přijde podívat denně odhadem 40 000 návštěvníků. Musíme tedy vymyslet, jak a kudy se bude tento dav pohybovat, umožnit návštěvníkům, aby v každé chvíli z každého místa pokud možno každý z nich viděl z golfu co možná nejvíc. To není snadný úkol. V tomto smyslu je nej-

větší důraz kladen na posledních několik jamek, kde se rozhoduje většina zápasů, a tedy zájem ze strany diváků něco vidět a být u toho dosahuje svého možného vrcholu. V případě Celtic Manoru se mi podařilo poslední tři jamky vést okolo kopce, což mi umožnilo vytvořit nad samotnou jamkou velký prostor pro diváky. Současně nad tímto prostorem, inspirovaným stylem amfiteátrů, jsme vytvořili rovné plochy pro nezbytné divácké zázemí atd. Musím říct, že atmosféra posledních dnů The Ryder cupu byla elektrizující.

Zohledňuje se při takovém projektu také fakt, že po skončení turnaje budou na hřišti hrát hosté a kluboví hráči? Resort musí být přece funkční a hřiště hratelné i po skončení Ryder cupu...?

Ano, z pohledu strategie hry jsem se také snažil na většině jamek docílit několika možností, jak je zahrát. Tak, aby v nastalé herní situaci, i s ohledem na právě hraný formát soutěže a aktuální vývoj klání, bylo možné hrát jamku agresivně, defenzivně nebo jinak strategicky. Například jamku číslo 5 je možné hrát jako 450 yardů dlouhý par 4, pokud se použijí nejdelší odpaliště, naopak, pokud by se použila některá z předních odpališť, stane se z této jamky velmi dramatický a zajímavý krátký par 4 s možností útočit přímo na green riskantním od-

Cotton Pennink = IMG = European Golf Design

Cotton Pennink převzala v roce 1990 skupina IMG. Se změnou vlastníka došlo také ke změně názvu na IMG Design. Pod tímto jménem existovala kancelář pouhé dva roky. Od roku 1992 až do současnosti se jmenuje European Golf Design – důvodem je skutečnost, že se European PGA Tour stala jedním z partnerů mateřské organizace IMG.

Navarino Dunes

Archeologický průzkum při výstavbě hřiště v Celtic Manor rozhodl, že Ryder Cup se bude hrát na par 71

palem přes vodu. Z každého odpaliště na jamce je několik možností, kam a jak umístit drive. Stejně tak čtrnáctka nabízí možnost takového rozhodnutí: buď přímý odpal směrem na green, anebo bezpečná cesta po fairwayi. Je zde ale celá řada jamek, které nabízejí mnoho možností různých úhlů a tím i strategického rozhodování před téměř každou ranou, což dělá samotný Ryder cup velmi zajímavým. Předpokládal jsem, že domovský tým využije výhody možnosti volby jednotlivých odpališť k jednotlivým formátům, aby vytvořil lepší pozici především vzhledem k namíchání hráčů a jejich individuálním schopnostem.

A největší úskalí projektu?

Pravděpodobně největším úskalím celého projektu bylo vybalancovat požadavky a potřeby jednotlivých konzultantů Celtic Manor Resortu, všemožných dotčených orgánů státní a regionální správy nebo European Tour. Nad tím vším byly požadavky a doporučení mnoha a mnoha civilních projektantů, ekologů, archeologů, The Ryder cup Committee a dalších včetně evropského kapitána Colina Montgomerieho. Součástí mé práce bylo všechny autorizované zúčastněné strany pečlivě a detailně vyslechnout, zapracovat jejich připomínky a v situacích, kdy jednotlivé požadavky šly proti sobě, dosáhnout oboustranně schvalitelného kompromisu. Z pohledu golfové architektury jsme ve skutečnosti stavěli pouze devět jamek, přesto to byl pro mne jednoznačně nejsložitější projekt. Nejsložitější proto, že i v průběhu samotné výstavby bylo zapotřebí vypracovat poměrně mnoho revizí.

To jsou koneckonců obecné věci, které samozřejmě v menším měřítku provázejí výstavbu hřišť na celém světě. Co bylo na projektu a výstavbě ale nejobtížnější zcela konkrétně, v tomto případě?

Pravděpodobně největší komplikací byla skutečnost, že oblast Celtic Manor je z pohledu archeologických nálezů velmi bohatá. I přesto, že jsme měli poměrně detailní informace od samotných archeologů, dokud nezačala probíhat přesná geofyzikální měření takřka pod každým bagrem, jsme si úplně přesně neuvědomovali, o jak závažnou komplikaci jde. Jednou ze zásadních změn, které archeologický průzkum vyvolal, byla změna na jamce č. 17, a to poměrně brzy po zahájení výstavby. Díky nálezu v místě plánovaného greenu jsme museli změnit jamku z par 4 na par 3 a tím celkový par hřiště na 71.

To zní až neuvěřitelně. Takže po odchodu archeologů šlo již vše hladce?

Dalším velkým problémem byla hladina vody. Konkrétně jsme čelili třem samostatným, často kumulujícím se, problémům s vodou. Jednak potenciální povodňi způsobené protékající řekou Usk, vysokou hladinou podzemní vody a hromadící se dešťovou a povrchovou vodou v údolí. Značnou část tohoto problému jsme vyřešili přesunutím vytěženého materiálu z jamek č. 16, 17 a 18 (odhadem 0,5 milionu kubiků zeminy) a použili ho na výstavbu protipovodňového opatření podél toku a vyplnění nejnižších částí údolí. Fairwaye jsme následně tvarovali tak, aby veškerá povrchová voda odtékala do sběrných šachet, které odváděly potrubím vodu z území.

Prestigious Golf Tour 2012

SRDEČNĚ DĚKUJEME VŠEM NAŠIM
PARTNERŮM ZA PODPORU
A VÝBORNOU SPOLUPRÁCI
NA PRESTIGIOUS GOLF TOUR 2011.

PARTNEŘI TOUR:

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI TOUR:

HOSPITALITY PARTNEŘI:

--	--	--	--	--	--

SPECIÁLNÍ PARTNEŘI:

--

WWW.PGTCZ.CZ

Pohled na 18. green holandského projektu The Dutch

Tento důmyslný a náročný kanalizační systém byl ještě doplněn mělkou francouzskou drenáží. Celtic Manor Resort navíc významně zvýšil rozpočet výstavby o potřebný objem písku, který se smíchával s ornici, aby se zlepšily absorpční vlastnosti půdy.

Ve vašem portfoliu jsou také hřiště projektovaná ve spolupráci s předními golfovými profesionály. Jak vypadá taková spolupráce a ve které fázi projekčních prací je spolupráce nejintenzivnější?

Měl jsem příležitost v průběhu kariéry spolupracovat s několika skvělými, mohu říct světovými, golfisty. Každý z nich vnesl do projektu rozdílnou kvalitu a odlišnou úroveň spolupráce. Osobně pro mě bylo vždy velmi přínosné spolupracovat s Bernhardem Langerem, Colinem Montgomeriem a Sandym Lylem. Dnes už vím velmi dobře, co se jim líbí a co naopak ne a jaké jsou jejich hlavní nároky a limity. U každého projektu je klíčové hned na počátku stanovit styl a charakter hřiště. Také v průběhu samotného projektování jsme vždy v úzkém kontaktu. Než je projekt odevzdán klientovi, proběhne několik společných revizí a úprav. Samozřejmě že v průběhu výstavby je i ze strany profesionálního golfisty průběh výstavby sledován. Obecně je mezi námi vysoká míra porozumění, což spolupráci velmi usnadňuje.

Rossi, z vaší dosavadní práce je zřejmé, že jste architekt, který od samého začátku přesně ví, jak by mělo golfové hřiště vypadat, aby skutečně dobře fungovalo v té či oné konkrétní lokalitě. Nicméně některé vaše projekty – a teď mám na

mysli především práci v Holandsku The Dutch – vykazují značnou míru odlišnosti, jedinečnosti v charakteru hřiště. Do jaké míry si ve své představě projektujete jednotlivé detaily hřiště a do jaké míry jste připraven tyto představy upravovat a posunovat v průběhu výstavby?

The Dutch je opravdu výjimečný, ale také náročný projekt. Náročný především proto, že vyžadoval specifickou projekční činnost, aby původně zcela rovné pole několik metrů pod hladinou moře mohlo být přetvořeno ve first class golfové hřiště. Použil jsem poměrně radikální shaping, abychom dosáhli velmi drsného a ostrého efektu v tvarování hřiště. Klient nám zadal zcela jasné a zřetelné zadání, koncept, jak musí golfové hřiště vypadat a působit. Zadání znělo „pro každého hráče okamžitý ‚wow‘ efekt, opřený o zdařilý strategický design“. Normálně mám hned od začátku zcela jasnou představu, jak by mělo hřiště vypadat, ale v případě The Dutch jsem začal s konceptem, který jsem v průběhu shapingu významně posunul, abychom dosáhli něčeho opravdu odlišného.

Podívám-li se na nová hřiště postavená v Čechách zahraničními architekty, mohu jednoznačně vysledovat dvě základní linie. Hřiště, na kterých je patrný neměnný rukopis architekta projevující se například v geometrické pravidelnosti umístění překážek, jejich tvaru, tvaru odpališť atd., a architektů, kteří mají ve svém portfoliu hřiště s velmi rozdílným stylem (links, inland, kontinentální atd.). Jaký je váš oblíbený styl a co u vás určuje, v jakém stylu bude hřiště projektováno?

Jsem hluboce přesvědčen, že není správné snažit se vytvořit vlastní, osobitý styl a ten kopírovat projekt od projektu. Styl a charakter hřiště musí odpovídat oblasti, ekologickým podmínkám a bezprostřednímu okolí hřiště. EGD nemá svůj osobitý styl, naopak, pokud se podíváte na naše hřiště, najdete mezi nimi velmi mnoho odlišných a rozdílných stylů golfové architektury.

Jak moc poškodila ekonomická krize oblast projektování golfových hřišť? Co očekáváte od budoucnosti coby golfoví architekt žijící v Anglii, když jediným trhem, kde je boom výstavby golfových hřišť, je Čína?

Ekonomický pokles zasáhl také golf stejně jako ostatní odvětví současného života. Golf jako hra se musí přizpůsobit současným trendům a společenským změnám a zaměřit se myslím na růst a možná víc než na růst i na pouhé zachování, trvání. Z toho pohledu není pro nás tolik důležité, že trh je v Číně, jelikož my žijeme v Anglii, v Evropě, ale důležité je udržet vývoj hry právě tady, v místě, kde jsme. Teď a tady s cílem uchování budoucnosti hry. A to v dnešní době není snad-

Ross s kapitánem evropského Ryder Cupového týmu Colinem Montgomeriem

né, ale je to nutné. Jednoduše musíme upravovat dosavadní hřiště a nová stavět s cílem umožnit hru co největšímu počtu nových hráčů. Tento trend zahrnuje v první řadě děti. Jestliže má golf jako hra nadále růst, je naprosto nezbytné, aby byl široce dosažitelný a cenově dostupný pro co největší počet nových hráčů. Proto je nutné a důležité, aby vznikaly malé akademie a podobná zařízení, která pomohou růstu nových hráčů.

Rossi, děkuji za váš čas a dovolu mi, abych vám popřál hodně štěstí a hodně nových, skvělých lokalit. A taky dovolu, abych popřál nám, českým golfistům, aby se vám v Čechách naskytl nová příležitost vyprojektovat golfové hřiště, aby měla i široká veřejnost možnost si na něm zahrát.